

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Світовий ринок товарів та послуг»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародний бізнес»
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Франко Людмила Сергіївна
Доцент кафедри міжнародної
економіки та міжнародних
економічних відносин

Контактний телефон	+380663232252
Електронна адреса	lysichka.08@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.memev.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2412

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у майбутніх фахівців системи знань щодо теоретичних і практичних основ розвитку світового ринку товарів та послуг в умовах глобалізації.
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Методи: дискусійні ігри; мозковий штурм; метод кейсів, ситуаційний аналіз
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з есе та їх обговорення; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність знань з міжнародної мікроекономіки міжнародної макроекономіки, міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1 Світовий ринок як механізм реалізації світогосподарських зав'язків		
Тема 1. Світовий ринок: сутнісна характеристика та особливості розвитку	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення, тестування.	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Вихід на світовий ринок як один з напрямків процесу формування елементів глобальної економіки. 2. Міжнародна спеціалізація виробництва і торгівлі товарами та послугами. 3. Відкритість національної економіки як умова розвитку світового ринку. 4. Характерні особливості і тенденції розвитку світової економіки на сучасному етапі. 5. Особливості розвитку і вплив економіки США, Західної Європи і Японії на світове економічне зростання. 6. Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зав'язків і захисту національного ринку.
Тема 2. Міжнародна торгівля товарами та послугами на світовому ринку	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення, тестування.	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Значення торгівлі товарами в системі міжнародної економічної діяльності. 2. Поняття та форми товарообмінних операцій.

		3. Сучасні тенденції у структурі та динаміці світової торгівлі товарами. 4. Методика розрахунку основних показників розвитку міжнародної торгівлі. 5. Класифікація форм світової торгівлі та їх характеристика. 6. Територіальний аспект структури та динаміки світової торгівлі. 7. Переваги та недоліки міжнародної електронної торгівлі.
Тема 3. Особливості функціонування світових товарних ринків	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення, тестування.	Підготувати доповіді за наступною тематикою: 1. Роль інновацій у Основні положення Генеральної угоди про торгівлю послугами (ГАТС). 2. Державне регулювання міжнародної торгівлі товарами. 3. Динамічний розвиток ринку товарів у сучасній світовій економіці. 4. Динамічний розвиток ринку товарів у сучасній світовій економіці.
Тема 4. Теоретичні основи світової торгівлі послугами	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення; поточна модульна робота	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Принципи та особливості міжнародної інжинірингової діяльності. 2. Специфіка та особливості розвитку туристичної галузі в Україні. 3. Послуги посередників у міжнародній торгівлі. 4. Ринок освітніх послуг та його характерні риси. 5. Особливості організації виробничо-комерційних послуг.
Модуль 2. Організація та регулювання зовнішньо-торговельних процесів на світовому ринку		
Тема 5. Система регулювання міжнародного обміну	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами,	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Напрямки та інструменти

товарами і послугами	есе та їх обговорення, тестування.	регулювання міжнародної торгівлі на міжнаціональному рівні. 2. Застосування митного тарифу: міжнародна практика та транзитні реалії. 3. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі та сприяння її розвитку.
Тема 6. Методи організації зовнішньоторговельної діяльності	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення, тестування, поточна модульна робота.	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Зміст та стадії проведення міжнародного аукціону. 2. Особливості механізму проведення міжнародного тендеру. 3. Основні тенденції розвитку міжнародних товарних бірж. 4. Найбільші виставкові центри світу, особливості їх функціонування. 5. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі та сприяння її розвитку.

Інформаційні джерела

1. Активізація експортної діяльності підприємств України: недоторговані ринки та торгівельні бар'єри / за заг. ред. Серпухова М. Ю. Харків, 2019. 215 с.

2. Артеменко І.А. Світовий ринок товарів та послуг. Дистанційний курс. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2412>

3. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. – 2-ге вид., випр., перероб. і доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 136 с.

4. Дернова І. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку. Економіка та суспільство, № 50, 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-45>

5. Іванова Л. О. Кон'юнктура ринків : начальний посібник. URL: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11839/1/KR_posibnyk_10112015.pdf 73

6. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 228 с.

7. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Кудирко Л. Л., Пугачевська К.С. [та ін.].

Євроінтеграційні пріоритети національного бізнесу: монографія. Київ : КНТЕУ, 2018. 672 с.

8. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Бохан А. В. Світовий ринок товарів та послуг : підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2016. 708 с.

9. Мельничук О. П. Міжнародна торгівля послугами. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. № 4. С. 115–128.
10. Міжнародна торгівля: конспект лекцій, уклад.: К.О. Кузнєцова, В.В. Чорній, О.С. Ченуша. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/0f2e3db5-a1a3-4e22-a8df-c9847daccdf0/content>
11. Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош ; КПІ ім. Ігоря Сікорського.. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. – 533 с.
12. Набок І. І. Кон'юнктура світових товарних ринків : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Нац. авіац. університет. Київ : НАУ, 2018. 176 с.
13. Рокоча В. В. Алькема В. Г., Терехов В. І., Одягайло Б. М. Міжнародна торговельна діяльність : підручник / за наук. ред. В. В. Рокочої. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.
14. Рубцова М. Ю. Кон'юнктура світових товарних ринків : навчальний посібник. Київ : «ВАДЕКС», 2017. 360 с.
15. Світовий ринок товарів та послуг: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М Мельник, А.В. Бохан [та ін.]. за заг.ред. А.А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ. 2016. 708 с.
16. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України : колективна монографія / за ред. Т.О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2019. 350 с.
17. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. – 2-ге вид., випр., перероб. і доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 136 с. Режим доступу: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/17818>
18. Tajoli L., Airoidi F. & Piccardi C. The network of international trade in services. Appl Netw Sci 6, 68 (2021). DOI: <https://doi.org/10.1007/s41109-021-004071>
19. Roelfsema H., Findlay C., & Ye, X. (2021). Decomposing International Trade in Commercial Services. Foreign Trade Review, 56(3), 238–256. DOI: <https://doi.org/10.1177/00157325211018890>

Додаткові інформаційні джерела:

20. Аналітика, дослідження ринків. Pro-Consulting. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/services/analiticheskoe-issledovanie-rynka>.
21. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
22. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2024 року. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2024-roku>.
23. Міністерство економіки України. URL: www.me.gov.ua.
24. Рахункова палата України. URL: www.ac-rada.gov.ua
25. Щорічне видання Світової організації торгівлі. URL: www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm.
26. The World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>
27. Total trade in services. URL: <https://hbs.unctad.org/total-trade-in-services/>
28. International trade in services – Overview. URL: <https://ec.europa.eu/>
29. World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org/>
30. World Trade Statistical Review. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts_e.htm

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Порядок допуску студентів до заліково-екзаменаційної сесії https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_dopusku_zal-ekz_sesiyi-1.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Порядок навчання студентів за індивідуальним графіком та вільне відвідування навчальних занять: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_nadannya_studentu_vilne_vidvid.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опануванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах ПУЕТ:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf. Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти <https://puet.edu.ua/wp->

[content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf)

Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до Полтавського університету економіки і торгівлі на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf

[content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf)

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього

процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у

Полтавському університеті економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового

контролю у формі екзамену <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-apel-pidscontr.pdf>

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Положення про психологічну службу Полтавського університету

економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

[content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf)

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці

«Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti/>

Інклюзивність навчання: Положення про організацію інклюзивного

навчання здобувачів вищої освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvno-navchannya-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

[content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvno-navchannya-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvno-navchannya-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання індивідуальних завдань (15 балів); доповіді з рефератами, есе та їх обговорення (15 балів), тестування (12 балів), поточна модульна робота (14 балів).	64
Модуль 2 (теми 5-6): обговорення матеріалу занять (4 балів); виконання індивідуальних завдань (6 балів); доповіді з рефератами, есе та їх обговорення (6 балів), тестування (6 балів), поточна модульна робота (14 балів).	36
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Види робіт	Максимальна кількість балів
Участь у студентському науковому гуртку «Глобус»	5
Участь у наукових студентських конференціях	10
Підготовка наукового проекту	10

Примітка: додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, яка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни